Hiztegi azterketa — ***Usoa Alostorreko*** Jon Etxaide • Erein

Izen-deiturak: .... Maila-taldea: ....

Testuingurua aintzat harturik, eman ezkerreko zutabeko hitzen sinonimoak.

Azterketa honen balioa: .... puntu.

Zuzen:

Nota:

opatu		«...zuzen eta giristinoki jokatuko zuen, huts egin zionari barkapena **opaz**.»
maizter		«Zuek ere, neure **maizter** zareten aldetik oturuntzera gomitatuak gelditzen zarete.»
oturuntza		«Zuek ere, neure maizter zareten aldetik oturuntzera gomitatuak gelditzen zarete.»
herio		«Zorionaren ateetara heldu zela uste zuenean, **herio** luze eta neketsu baten atzaparretan jausi zen.»
zital		«—Zerbaitek esaten dit barruan nireak egin duela mundu **zital** honetan eta denekin bakeak eginda hil nahi nuke, gorroto zaharrak amodio bihurtuz.»
hitzetik hortzera		«—Zer da hori? –bota zuen **hitzetik hortzera** ugazamak bere senarraren erabakiak zeharo suminduta–.»
xalo		«Usoa, Debako neskarik **xaloena** eta apalena bezala bizi zen; gaztelutik aterata gero egin zituen lagunak bere aldean txiro ziren, baina...»
gibel		«Usoa honetatik bizirik ateratzen ez bada, heu joango hatzaio **gibeletik** hilobira.»
apeta		«Urtebetean Usoaren umezain izana naiz ezkongai nintzelarik, eta honen, bihotz ontasun eta xalotsuna eta haren zitalkeria eta **apetak** ezagutzeko beta
izorra		«... ugazamak ezkontzaz kanpoko **izorratzeaz** haurra izan ondoren, Usoarena zela zabaldu omen zuen...
laidotsu		«Ugazama erraigabeak hain bidegabe eta garrazki egin zion purrustada **laidotsuak** arras minberaturik utzi zuen Usoa dohakabea.»
zurubi		«Senar-emazteak abiatu ziren **zurubian** gora, Belabeltz eta bi ahizpak elkarren artean zizaka eta txutxu-putxuka gelditu ziren artean.»
maltzur		«Otxanda doilorrari, garaipenaren atseginak emandako irribarre **maltzurra** loratu zitzaion ezpainetan.»
behazun		«Orduan nik –jarraitu zuen **behazuna** zeriola– zortzi egun dorreko ganbaran giltzapeturik egotera kastigatu nuen. Berak egindakoarentzat ez da zigor
loxintxa eta balaku		«Orain, bizirik burutu behar nauzuelako **losintxa eta palagu** egin beharrean aurkitzen zarete.»
errukior		«...odolez beroa, sutsua eta oldartsua izan arren, bihozbera, **errukiorra**, eskuzabala eta, batez ere, jaungoikoaren beldurpean hazitako gizona zen.»
etzango		«—Noski, baina jauregitarren **etzangoak** lehendabiziko bizitzan daude eta ez bigarrenean...»
higuin / higuingarri		«Nik bultzatu nituen, bekaitzez, nire bi alabak eta Matxin zu **higuin** eta gorrota zintzaten.»
otu		«...lurbira honetara ekarri zuen herriaren oroimenak eraginda, bere Deba maitera sartu-irten bat egitea **otu** zitzaion zorigaiztoko orduan...»
likits		«—**Likitsa** ez ezik, irain-egilea. Jaun Beltran gerlan zela, orain Zarauzko baserri batean hazten ari diren haur bat jaio zen Alostorrean.»

Izen-deiturak: .... Maila-taldea: ....

Testuingurua aintzat harturik, eman ezkerreko zutabeko hitzen sinonimoak.
Azterketa honen balioa: .... puntu.

Zuzen:

Nota:

aztal	«—Lasai, gizonak! –erantzun ondoren, **aztalari** eragin zion Beltranek bere zaldi liraina trostan jarriz...»
ukendu	«Kartzela ospel hartako goibeltasunean, bere itxaropen iturria, bere gogo oinazearen **ukendua** igandea ohi zen...»
erraigabe	«Jolasean edo elkarrekin zebiltzala izaten zituzten haserre eta sesio guztien erru Usoari egiten zioten, ugazama **erraigabeak** zorrotz kastiga zezan.»
ziztrin	«Jaun Beltranek –goian bego haren arima garbia– mundu honetan okerrik egin baldin bazuen, emakume **ziztrin** eta likits; horrekin ezkontzean egin zuen.»
oldartsu	«Jaun Beltran, odolez beroa, sutsua eta **oldartsua** izan arren, bihozbera, errukiorra, eskuzabala (...) zen.»
kaskar	«...itxurazko indarrak ezereztuak gelditzen dira arbolarik argalena edo etxerik **kaskarrena** jotzean...»
eden	«"Ipiola" bertsolariaren mihi **edentsuak** ez zuen jarraitu ahal izan bere zorna kiratsaz entzuleen belarriak pozoitzen.»
lerdea zeriola	«—Hori makurgarri eta lotsagarri duk guretzat! –garrasi egin zuen andre Otxandak ahotik **lerdea zeriola** bere amorruan–.»
alena	«Hori al duk hire mendekua koldar **alena**? Ez ote duk azalik hire txarkeria aurrez aurre eta gizonki egiteko?»
koldar	«Hori al duk hire mendekua **koldar** alena? Ez ote duk azalik hire txarkeria aurrez aurre eta gizonki egiteko?»
dohakabe	«Honexegatik, aita etxean zenean bakarrik egiten zitzaion iraungarri Alostorrean zeraman bizimodu **dohakabea**.»
adur gaiztoa	«Hona hemen, diruz josirik eta nagusitasunez mukuru egon arren, bere bizitza nozitzea besterik izan ez zen gizonaren **adur gaiztoa**!»
akitu	«...hilabete baino lehen sukar gaizto bat nagusitu zitzaion gorputzaz eta zeharo **akitua** ohean sartu behar izan zuen.»
doilor	«...herriko gizonezkorik eta andrezkorik **doilorrenak** eta marmario zaleenak diruz igurtzirik...»
tantai	«...hego-haize zakarrak Alostorreko **tantai** errotsuak biluzik jarri ditu (...) honek gazteluaren zorroztasuna eta goibeltasuna nabarmenagotzen du.»
zirrara	«Hau entzuteak Beltrani **zirrara** ikaragarria egin zion, baina bete buruaren jabe eginik, honela galdetu zion...»
destaina	«...haren borondatea irabazi nahiz atseginkor egiten zion diosalari muzin egiten baitzion, edo ikusi ez balu bezala, **destaina** zeriola, aitzina jarraitu.»
muzin egin	«...haren borondatea irabazi nahiz atseginkor egiten zion diosalari **muzin egiten** baitzion, edo ikusi ez balu bezala, destaina zeriola, aitzina jarraitu.»
doilorkeria	«Halaxe, bada, Milia, Antxa eta Belabeltzen bihotzak, beren amaren **doilorkerien** bitartez, Usoaganako gorrotoz jantzi ziren...»
eralgi	«Halaxe, bada, Beltran jaunak ez zituen hainbesteko dirutzak **eralgiko** bere haurraren bataio egunerako prestaerak egiten...»

Hiztegi azterketa — *Usoa Alostorreko* Jon Etxaide • Erein	
Izen-deiturak: .... Maila-taldea:	Zuzen:
Testuingurua aintzat harturik, eman ezkerreko zutabeko hitzen sinonimoak.	
Azterketa honen balioa: .... puntu.	Nota:

laidokeria	«Halako **laidokeriak** Usoaren bihotzean bere erdi-odolekoenganako edo sasi-mainadarenganako gorrotoa izeki zuen...»
hil urren	«—Gaixorik? Ez ote dago **hil urren**? Eraman nazazue bertantxe beragana –diotso emazteari aginkor.»
sastakai	«—Ez! hori ez, Matxin! Gehiegi litzateke. Utz **sastakai** hori! Isilaraztea aski da –eta Belabeltzek obeditu zion sastakaia bere zorroan gordez.»
duin	«—Ez naiz zure **duin**, Usoa...»
ugazama	«—Ez beldur izan, maiteño –esan zion amoltsuki–, ez bainaiz zure **ugazama** gaiztoa, zure aita maitea baizik, mairuen presondegitik helduberri den zure
abegi	«Etxekoei, egin zioten **abegi** ederragatik eskerrak emanaz, jaun-goikoari ere eman zizkion...»
zakar	«Eta, egia esan, gai hauetan baraurik zegoen Basazabalgo alaba, zeren **zakarra**, garratza, makurra, bihotz-idorra, zitala eta bekaiztia baitzen...»
beta	«...eta noski, suge narrastaria **betarik** galdu gabe joan zitzaion andre Otxandari kalean jaso zuen albiste garratzarekin.»
erruzka	«Esamesak **erruzka** zebiltzan Alostorreari buruz.»
gezala	«...eramango zaitut susper zaitezen, zure birikak behar-beharrekoa duten **gezalaz** eta mendiko haize sanoaz ase daitezen...»
maiztu	«...erabaki batzuez jositako gudari baten jantzi zaharkitu eta **maiztua** azaldu zen.»
apaingarri	«...egun berezietarako ohi zuen jantzirik ederrenaz apaindua joan zen. Txano eta galtzak gorri kolorekoak ziren, zilarrezko **apaingarriz** hornitua.»
osin	«Deba izan zen, halabeharrik, Beltran Alostorrekoarentzat bere zorigaitzen iturburu.»
mardul	«...Deba aldeko beste zaldun eta Ahaide Nagusi batzuk Lasturko gurdibide bihurrietan barrena doaz, beren zaldi **mardulak** aztalez zulatuz urduri samar.»
burgoi	«Biziera hau, gogaikarri eta gozakaitz ez ezik, makurgarria ere bazen Otxanda bezalako emakume harro, **burgoi** eta handinahiarentzat.»
gogaikarri	«Biziera hau, **gogaikarri** eta gozakaitz ez ezik, makurgarria ere bazen Otxanda bezalako emakume harro, burgoi eta handinahiarentzat.»
naroki	«...bertsolari ospetsuek txalotu zuten lehenik Agirre jauna bazkari hura hain **naroki** eman zuelako...»
zetzan	«...bertan belarrez betetako lastaira zikin baten gainean gorputz eme bat arnasestuka **zetzan**...»
ebatsi	«Berehalakoan, morroiren edo miraberen batek **ebatsiko** zuela pentsatu genuen, baina, bazterrak miatzen hasita, Usoaren logelako kaxoi batean agertu
gizonkari	«—Beraz, emaztea eta alabaren artean, emaztea salatzen duzu **gizonkaritzat**, nahiz eta herri osoak Usoari erru egin.»

Hiztegi azterketa — ***Usoa Alostorreko*** Jon Etxaide • Erein

Izen-deiturak: .... Maila-taldea: ....

Testuingurua aintzat harturik, eman ezkerreko zutabeko hitzen sinonimoak.
Azterketa honen balioa: .... puntu.

Zuzen:

Nota:

elezahar	«Bera aritzen zitzaion morroi, berak egiten zion aldia igarokor, eresi zaharrak kantatuz, Euskal Herriko **elezahar** era gerlako gertakariak kontatuz...»
baliatu	«...Beltranen onginahia ezin irabazi zuela ikusiz (...) Belabeltzez **baliatzea** pentsatu zuen senarraren bihotza bere alde iraultzeko...»
eresi	«Beltranen ahaide txipiak hil berriari **eresiak** kantatzen ari zitzaizkiola, sartu zen Usoa bere aitaren zerraldoa zetzan ezkaratz zabalean.»
orron	«...Beltranek, egun hartantxe, Debatik alde egitea erabaki zuen, nahiago baitzuen **orron** eta noragabe ibili, bere etxekoen aurpegiak ikusi beharra
gomitatu	«Beltranek, bere alaba salbu uzteko Bidaniara bidaliz, ezkontza Korrika eta presaka antolatu nahi izan zuen ezteirik eta **gomitaturik** gabe.»
ahultzenago	«...Beltranek zinez pentsatu baldin bazuen ere aurrenean mairutara joatea, irizpide hau gero eta **ahultzenago** joan zitzaion Erniopeko hirixka baketsuan.»
nabar	«Beltranek eta bere lagunek tankeratsu oihal **nabarrezko** zaragoil estu eta sendoak zeramatzaten belaunetaraino...»
zazpi ahalak egin	«Beltranek ere gerlarako asmoa etxekoei agertu zienean, hauek **zazpi ahalak** egin zituzten halako zentzugabekeria burutik haizatzeko.»
otzan	«Beltran jaunari, **otzana** zenez, goraipamen hauek, estimatu arren, ez zitzaizkion atsegin...»
larderia	«Beltran eta Usoa izango zirela esan omen zion bere emazteari **larderiaz**.»
aitzina	«Beltran bakarrik etxerantz abiatu da; urria **aitzina** samartua doa; hego-haize zakarra erasoka ari da...»
asaldatu	«Beltran **asaldatua** gelditu zen hitz hauek entzutez, zeren emaztea eta alabak Deban zituen artean ez baitzuen herri honetan oinak jartzeko asmorik.»
trikimailu	«Belabeltz izan zen lehendabizikoa jakiten, non-nahi zabaldurik zituen zelatarien bitartez, beren kontra asmatu zuten **trikimailu** umiliagarriaren
mizto	«Belabeltz bere onetik atera zen, eta suge pozoidunak **miztoa** sartu ohi duen antzo, hitz horietan hustu zuen bere ugazaitaganako gorrotoa...»
irian	«Behinola, eguerdi **irian**, Beltran plaza nagusian barrena zihoalarik, Belabeltz alderatu zitzaion, bere erasoari ekiteko une egokia zela etsirik...»
diosala	«...baserritarrak garia ereiteko lurra jorratzen ari ziren. Beltranek, bere zaldia geldiaraziz, arraiki **diosala** egiten dio etxeko nagusiari.»
baldar	«Azerikeria asko erakutsi arren, otsoa beti otso, eta Belabeltz **baldarregi** eta kankailuegi zen Otxandaren azerikeriak aplikatzeko.»
aurki	«**Aurki** sendatuko zara eta orduan Alostorrean ezagutu diren ezteirik bikainenak eginen dira zure ospez.»
bitsa zeriola	«—Aski duk! –Ekin zion sututa Beltranek ahotik **bitsa zeriola**–, seme doilor eskergabea!»
arroztegi	«...arratsaldeko zazpi eta erdiak inguruan, eguzkiak aurpegia erretako zaldun bizartsu bat Debako Salegi jaunaren **arroztegian** sartu zen...»